

Ons energiebeleid Ook in het 1^e halfjaar 2020 is de Vis Groep actief om de footprint in kaart te brengen met als doel de CO₂-uitstoot te reduceren en de voortgang hiervan te monitoren. Deze reductie wordt gerealiseerd door middel van het reductiesysteem conform de CO₂-prestatieladder handboek 3.0. Hierin komen de onderdelen inzicht, reductie, communicatie en deelname aan initiatieven naar voren.

Milieu en duurzaamheid staan hoog op de agenda. Daarom is de onderneming actief bezig om de CO₂-emissie te verlagen.

Dit door gebruik te maken van een zuinig en goed onderhouden wagenpark, vergroting van het aandeel groene en hernieuwbare energie, voorlichting aan medewerkers over brandstofbesparing en "good housekeeping" voor op het kantoor.

Energieverbruik 1^e halfjaar 2020

Ieder jaar worden de emissies in kaart gebracht om zicht te krijgen op de CO₂-footprint. Doordat de uitstoot overzichtelijk wordt, kunnen er doelstellingen worden opgesteld om vastgestelde reductie hoeveelheden te behalen. Zo is in het 1^e halfjaar 2020 (januari t/m juni) in totaal voor 266,19 ton aan CO₂ uitgestoten waarvan 242,95 ton CO₂ in scope 1 en 17,24 ton CO₂ in scope 2.

CO ₂ -footprint 2020-1		d.d. 1e Halfjaar 2020	30-6-2020								
		VIS Participatie B.V.									
Item		Eenheid	Vis Hofstaat BV	Vis Wateringen	Vis GVH- Weslon Betonboringen B.V.	Vis Roosendaal	Brabant Boor B.V.	Totaal	CO ₂ -emissiefactor (WTW)	Ton CO ₂	
Scope 1	Benzine	liter	4.817	0	0	0	0	4.817	2,740 Kg CO ₂ /liter	13,20	5,07%
	Diesel	liter	5.516	25.999	23.275	0	11.722	66.512	3,230 Kg CO ₂ /liter	214,83	82,57%
	LPG	liter						0	1,806 Kg CO ₂ /liter	0	0,00%
	Aardgas	Nm ³		4547	526	67	2777	7.917	1,884 Kg CO ₂ /Nm ³	14,92	5,73%
	Propaan	liter						0	1,725 Kg CO ₂ /liter	0	0,00%
	Acetyleen	liter						0	0,564 Kg CO ₂ /liter	0	0,00%
Totale emissie scope 1									Totale emissie scope 1	242,95	93,37%
Scope 2	Grijze stroom	kWh		25.179			5.723	30.902	0,556 Kg CO ₂ /kWh	17,18	6,60%
	Groene stroom "wind/water/zon"	kWh		0	6.195	339	0	6.534	0,000 Kg CO ₂ /kWh	0	0,00%
	Zakelijk verkeer privé voertuigen	voertuigkilometer	290	0	0	0	0	290	0,202 Kg CO ₂ /voertuigkilometer	0,06	0,02%
	Vliegvluchten - Regionaal (<700km)	reizigerskilometer						0	0,297 Kg CO ₂ /reizigerskilometer	0	0,00%
	Vliegvluchten - Europees (700-2.500km)	reizigerskilometer						0	0,200 Kg CO ₂ /reizigerskilometer	0,00	0,00%
Vliegvluchten - Intercontinentaal (>2.500km)	reizigerskilometer						0	0,147 Kg CO ₂ /reizigerskilometer	0	0,00%	
Totale emissie scope 2									Totale emissie scope 2	17,24	6,63%
Totale CO₂-emissie			10.623	55.725	29.996	406	20.222			260,19	100%
Aantal medewerkers		fte	18	36	15	0	10	79	medewerker	3,29	1,27%

Deze CO₂-footprint is opgesteld op basis van de CO₂-emissiefactoren van:
www.co2emissiefactoren.nl
 versie: november 2019
 d.d. 30-06-2020

Scope 1 en 2 doelstellingen Vis Groep

De directie realiseert zich dat een afname van de energiestromen niet alleen voordelige effecten heeft voor het milieu, maar ook voor het imago van het bedrijf en de portemonnee. De doelstelling is om de CO₂-emissie per medewerker (in fte), t.o.v. het referentiejaar 2017, in de periode 2018-2020 te verkleinen met 3% in scope 1 en 99% in scope 2. Dit is een besparing per medewerker van 0,4 ton CO₂ in scope 1 en 0,5148 ton CO₂ in scope 2.

Maatregelen en energiemangement actieplan

Om de CO₂-emissie van de gebouwen te reduceren is de meest materiele energiestroom: aardgas, bepalend. Het herinrichten van voornamelijk het kantoor van de bedrijfslocatie Wateringen kan invloed hebben op het aardgasverbruik. Het opdelen van het kantoor in kleinere segmenten kan een invloed hebben op de wijze van verwarming, omdat niet één grote ruimte verwarmd hoeft te worden. Voor de komende periode zijn de volgende punten actueel:

- onderzoek naar zonnepanelen leasen en laten plaatsen, locatie Wateringen;
- vernieuwen Cv-installatie en heaters in opslaghal, locatie Brabant Boor;
- LED-verlichting toepassing bij verbouwing locatie Wateringen;
- energiecontracten omzetten naar HollandseWind voor de locatie Wateringen en Brabant Boor.

Om de CO₂-emissie van de voertuigen te reduceren is het diesilverbruik bepalend. Voorlichting over "Het nieuwe rijden" kan invloed hebben op het brandstofverbruik van de bedrijfswagens. In combinatie met het continue vernieuwende wagenpark kan dit voldoende zijn om de doelstelling in scope 1 te behalen. Voor de komende periode zijn de volgende punten actueel:

- onderzoek naar toepassing elektrische shovels (SHERPA Mini-loaders);
- per jaar 15 bedrijfsbussen vervangen, onderdeel van het leasecontract;
- nieuw planningssysteem Afas (CRM/ERP), efficiënter plannen van projecten/ritten;
- onderzoek naar predictive maintenance van werkgereedschap, ter voorkoming van defecte gereedschap waardoor medewerkers extra kilometers moeten rijden.

De doelstellingen en maatregelen worden nageleefd door de actuele ontwikkelingen van kansen voor reductie van de CO₂-emissie actief te onderzoeken. De directie is nauw betrokken in een aantal initiatieven. Hierbij wordt ook rekening gehouden de meest materiele emissies, brandstof (diesel), elektriciteit en aardgas naast de emissies die slechts een kleine bijdrage leveren voor het behalen van de reductiedoelstelling.

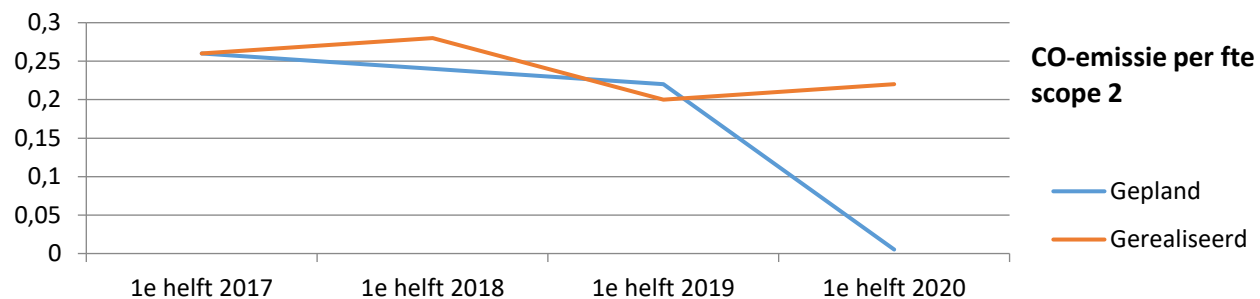
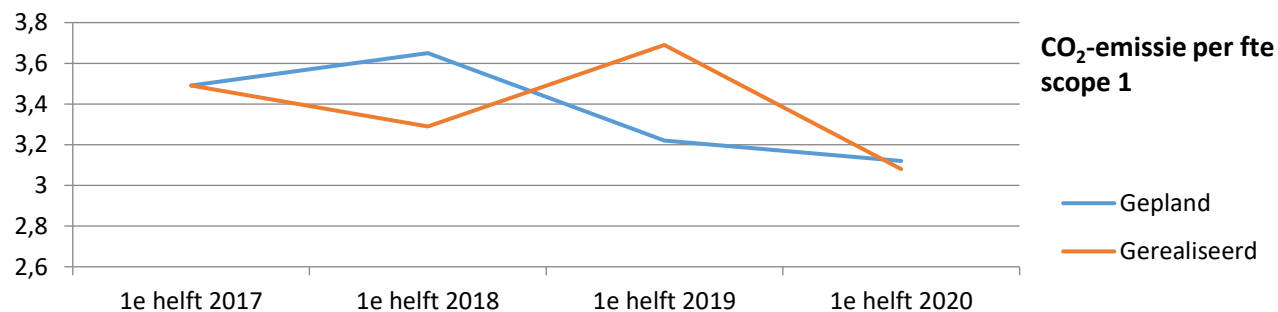
Wanneer nieuwe kansen voor reductie van de CO₂-emissie zijn gevonden, worden deze besproken in het eerst volgende overleg van de stuurgroep Duurzaamheid. In het overleg wordt bepaald of de nieuwe kansen voor reductie van de CO₂-emissie relevant zijn voor de bedrijfsactiviteiten en projectportefeuille. Relevant bevonden kansen voor reductie van de CO₂-emissie worden meegenomen in de eerst volgende rapportage.

Het bovenstaande leidt tot het geactualiseerde energiemangement actieplan:

Onderwerp/maatregel		Besparing op totale footprint (±)	Aanpak Meting	Datum realisatie	Doelstelling gehaald
1.	Vernieuwen Cv-installatie en heaters in opslaghal, locatie Brabant Boor.	1%	Werkinstructie 'besparen op het kantoor' intern verspreiden onder medewerkers.	December 2019	Ja
			Afname van het elektriciteits- en gasverbruik via facturen.		
2.	Inkopen groene stroom: energiecontracten omzetten naar HollandseWind voor de locatie Wateringen en Brabant Boor.	100% (op CO ₂ -emissie)	Contact opnemen met energieleverancier groene stroom.	Januari 2020	Nee
			Factuur groene stroom.		
3.	Leasen van zonnepanelen en laten plaatsen op de locatie Wateringen.	0%	Contact opnemen met leverancier (leasepartner). Bepalen constructiesterke dakconstructie. Afsluiten van een contract.	Juni 2020	Nee
			Afname van het elektriciteitsverbruik via facturen.		
4.	LED-verlichting toepassing bij verbouwing locatie Wateringen.	0%	Contact opnemen met leverancier van LED-verlichting. Afsluiten van een contract.	Juni 2020	Gedeeltelijk
			Afname van het elektriciteitsverbruik via facturen.		
5.	Onderzoek naar predictive maintenance van werkgereedschap, ter voorkoming van defect gereedschap op locatie waardoor medewerkers extra kilometers moeten rijden.	0%	Defecte gereedschappen en materialen in opslag hal plaatsen. Mensen en materieel inplannen met Afas systeem. Sensorensysteem bespreken met leverancier.	December 2020	Nee
			Factuur en meting brandstofverbruik.		
6.	Voorkomen van onnodige ritten: nieuw planningssysteem Afas (CRM/ERP), efficiënter plannen van projecten/ritten.	%	Mensen en materieel per dag in één voertuig plannen, geschikt voor de hoeveelheid materieel. Mensen en materieel inplannen met Afas systeem.	Januari 2020	Nee
			Factuur en meting brandstofverbruik.		
7.	Cursus "Het Nieuwe rijden".	1%	Medewerkers inplannen voor cursus, die inbegrepen zit in het leasecontract.	December 2020	Nee
			Factuur en meting brandstofverbruik.		
8.	Nieuwe voertuigen zijn minimaal van de categorie EURO 6d (vanaf september 2018): per jaar 15 bedrijfsbussen vervangen, onderdeel leasecontract.	1%	Onderhoudsgesprekken met leasemaatschappij over het contract.	September 2018	Ja
			Leveringsdocumenten en meting brandstofverbruik.		
9.	Onderzoek naar toepassing elektrische shovels (SHERPA Mini-loaders).	0%	Contact onderhouden met leverancier over mogelijkheden en toepassing in de werkzaamheden.	December 2020	Nee
			Investering in elektrische shovels.		

Weergave van de historische en huidige, schatting van de toekomstige CO₂-emissie.

Jaar	Scope 1					Scope 2				
	Totaal	Gerealiseerd aantal ton CO ₂ /FTE	% reductie gerealiseerd	Gepland aantal ton CO ₂ /FTE	% reductie gepland	Totaal	Gerealiseerd aantal ton CO ₂ /FTE	% reductie gerealiseerd	Gepland aantal ton CO ₂ /FTE	% reductie gepland
1 ^e helft 2017	314,193	3,49	-	-	-	23,15	0,26		-	-
1 ^e helft 2018	306,37	3,65	+ 4,56%	3,29	0,5%	23,39	0,28	+ 7,52%	0,24	2,5%
1 ^e helft 2019	320,83	3,69	+ 1,10%	3,22	1%	17,29	0,20	- 28,02%	0,22	47,5%
1 ^e helft 2020	242,95	3,08	- 16,50%	3,12	3%	17,24	0,22	+ 10,00%	0,0052	49,5%

Aan de hand van de analyse kan worden gesteld dat de tussentijdse doelstelling voor 2020 voor scope 1 nog niet geheel is behaald. Met betrekking tot scope 1 heeft dit te maken met toegenomen reisafstanden naar projectlocaties. Daarnaast is het toepassen van alternatieve brandstof, zoals (gedeeltelijk) blauwe diesel, is onderzocht en afgewezen door de leasemaatschappij. Zij hebben aangegeven dat de garantie op de geleasede voertuigen wordt

ingetrokken wanneer er op blauwe diesel wordt gereden. De Vis-groep heeft geen eigen tanklocatie, via tankpassen wordt brandstof afgenomen in “heel Nederland” vanwege de geografische verdeling van de werkzaamheden. Het aandeel alternatieve brandstoffen op het totale verbruik zou daarom ook beperkt zijn.

Wel wordt er hoop gevestigd op het nieuwe planningssysteem (Afas) waardoor ritten met materieel van en naar projectlocaties slimmer te plannen zijn. De directie van de Vis-groep is een samenwerking aangegaan met SHERPA om samen elektrische mini-loaders te ontwikkelen die ingezet worden in de boor- en zaagwerkzaamheden.

Met betrekking tot scope 2 is na onderzoek naar het overstappen op in Nederland geproduceerde stroom gebleken dat één locatie een zogenaamde “grote” aansluiting heeft, hierop kan geen contract voor groene stroom afgesloten worden. Daarnaast leverde niet iedere leverancier aantoonbaar groene stroom uit Nederland. Zoals aangegeven in het energiemangement actieplan wordt er een contract afgesloten voor HollandseWind voor de locaties Wateringen en Uden (Brabant Boor).

De locatie Wateringen ondergaat een grote verbouwing, welke een jaar is uitgesteld en daarmee ook de maatregelen voor deze locatie. Hierop is het energiemangement actieplan aangepast. In de plannen is ook nagedacht over het plaatsen van zonnepanelen. Dit is ook een maatregel uit het energiemangement actieplan.

De directie van de Vis-groep is bezig met een grote duurzaamheidslag, waar verschillende CO₂- en energiebesparende maatregelen worden genomen. Dit proces is tijdsintensief en niet onbelangrijk moet er ook naar de financiële kant gekeken worden. Het standpunt van de directie is dat de investeringen wel in relatie moeten staan met het doel, waarbij de continuïteit van de onderneming bovenaan staat. Deze gedachte staat in lijn met het beleid dat de SKAO verlangt.

Aan de hand van de analyse kan worden gesteld dat de doelstelling voor 2018 voor scope 1 nog niet is behaald. De reden hiervoor is dat er in 2018 tijdelijk minder fte in dienst waren, 84 in 2018 tegenover 87 in 2019.

Het aantal fte is hiermee met ca. 3,5% gestegen en de emissie ca. 1,7% gedaald t.o.v. 2018. De genomen maatregelen hebben weinig invloed gehad op de reductie van de CO₂-emissie. Daarnaast worden door medewerkers veel voertuigkilometers gemaakt tussen de (project)locaties.

In scope 2 heeft zich in 2019 wel een reductie plaatsgevonden, namelijk 17,57% t.o.v. 2018. Deze reductie is gerealiseerd door een reductie van het elektriciteitsverbruik. De voorgesteld reductie van 95% in 2019 is niet behaald omdat er geen contract is afgesloten voor groene elektriciteit die aantoonbaar in Nederland is opgewekt. Dit was gepland voor 2019 en opgeschoven naar januari 2020, maar ten tijde van deze beoordeling nog niet gerealiseerd.

De haalbaarheid van de doelstelling om in de periode 2018-2020 de CO₂-emissie per medewerker t.o.v. het basisjaar/referentiejaar 2017 met 3% in scope 1 en 99% in scope 2 te reduceren lijkt op basis van de voortgang niet waarschijnlijk. Aangezien voorlopige resultaten over 2020 geen verbetering laten zien en 2020 het laatste jaar van de doelstelling is, wordt er geen actie genomen de huidige doelstelling aan te passen. Bij de nieuwe doelstelling voor de periode 2021-2023 wordt naar verwachting een minder ambitieus percentage reductie gekozen.

Wij vragen van iedere medewerker mee te denken om onze CO₂-uitstoot nog verder te verlagen. Zo zetten we ons samen in om onze nieuwe CO₂-reductiedoelstelling te behalen. Heb je zelf een idee? Laat graag van je horen! Neem hiervoor contact op met Michael Touw of uw leidinggevende.

Keteninitiatief Cirkelstad en Betonketen Haaglanden

Cirkelstad en Betonketen Haaglanden is een platform voor organisaties die investeren in duurzaamheid en een duurzame bedrijfsvoering. Een bedrijfsvoering waarbij milieuverantwoord wordt gehandeld en innovatieve methoden worden ontwikkeld, om milieubelasting te verminderen. Duurzaam inkopen en voldoen aan duurzame eisen van opdrachtgevers hoort daar ook bij. De doelstelling van het initiatief is stap voor stap de gehele keten meenemen naar minder CO₂ en meer circulariteit. Het initiatief ondersteunt leveranciers om duurzaamheid concreet en aantoonbaar te maken.

De voornaamste reden/aanleiding tot actieve deelname aan dit initiatief is dat het beleid van Gebr. Vis Participatie B.V. erop gericht is duurzaam te ondernemen. Dit initiatief helpt bedrijven bij de opzet van een duurzame bedrijfsvoering.

Gebr. Vis Participatie B.V. wil investeren in duurzaamheid (bijvoorbeeld is er momenteel wordt nagegaan om zonnepanelen op het dak te bevestigen, zodat wij ons zelf grotendeels kunnen voorzien van elektriciteit). Daarnaast richten wij ons op een duurzame bedrijfsvoering (bijvoorbeeld duurzaam inkopen). Verder treffen wij maatregelen om het bewustzijn van duurzaamheid onder de aandacht te brengen bij onze medewerkers.

Hierbij valt te denken aan het communiceren van ons beleid naar externe en interne belanghebbenden, zodat zij op de hoogte zijn van het beleid van Gebr. Vis Participatie B.V. Daarnaast door deel te nemen aan dit initiatief wordt inzichtelijker hoe duurzaam onze organisatie is en welke kansen er nog liggen. Dit wordt duidelijk door middel van het invullen van een vragenlijst en het verkrijgen van tips. Verder behoort het jaarlijks actief bijwonen van een bijeenkomst tot de activiteiten. Aantoonbare deelname in werkgroepen: Wij zullen regelmatig deel nemen aan de georganiseerde werkgroepen wanneer. Zij betrekking hebben op voor ons relevante onderwerpen zoals; CO₂-reductie, MVO en "Social Return on Investment".

Publiekelijke uitdragen van het initiatief: Informatie over het initiatief is te vinden op de website www.cirkelstad.nl en www.betonketenhaaglanden.nl.

De initiatiefnemers van Beton Haaglanden zijn:

Tevens verwijzen wij op onze website naar dit initiatief.

Initiatief	Deelname werkgroep	Publiekelijk uitdragen	Informatie aanleveren
Cirkelstad en Betonketen Haaglanden	Om de drie maanden zijn er klankbord-bijeenkomsten. Ons voornemen is minimaal één keer per jaar deel te nemen aan een klankbordbijeenkomst.	De actieve deelname aan dit initiatief willen wij bekend maken door onze input te vermelden op de website.	Op de website van “cirkelstad.nl en betonketen haaglanden.nl” staat de volledige informatie aangegeven.

Door deelname aan dit initiatief wordt dus inzichtelijker hoe duurzaam onze organisatie is en welke kansen er nog liggen. Verder door deelname aan bijeenkomsten kan extra kennis vergaard worden over duurzaam ondernemen en kunnen contacten gelegd worden met andere bedrijven.

Gebr. Vis Participatie B.V. is gecertificeerd op niveau 3 van de CO₂-Prestatieladder. Wij voorzien namelijk dat dit de trend gaat worden bij aanbestedingen. Het initiatief “Cirkelstad en Betonketen Haaglanden” sluit goed aan bij het beleid van Gebr. Vis Participatie B.V. op het gebied van duurzaam ondernemen. Wij nemen dan ook deel aan dit initiatief. Gebr. Vis Participatie B.V. wil zich meer richten op duurzaam inkopen. Het initiatief “Cirkelstad en Betonketen Haaglanden” sluit hierbij goed aan.